

[Miljøministeren]

af ca. 255.000 ha okkerpotentielt areal i de fem af forsøgsloven omfattede amtskommuner er udført af landbrugsministeriets arealdatakontor efter retningslinier givet af styringsgruppen. Inden for dette areal på ca. 255.000 ha vil der inden for et areal på ca. 123.000 ha med stor sandsynlighed ske en okkerudledning som følge af en dræning eller en anden grundvandssænkning. Jordbundskortlægningen er gennemført for hele Jylland, idet de to sidste amtskommuner først afrapporteres i maj 1984.

I Danmarks Geologiske Undersøgelser kortlægning af vandløbenes vandkvalitet er der lagt vægt på at beskrive vandløbenes aktuelle jernbelastning og deres evne til at tåle en forøgelse af belastningen med surt og jernholdigt drænvand.

Jordbundskortlægningen er gennemført for hele Jylland, mens vandløbsundersøgelsen er gennemført for de fem af forsøgsordningen omfattede amtskommuner (Nordjylland, Viborg, Ringkøbing, Ribe og Sønderjylland).

Resultaterne fra disse kortlægninger vil ud over at udgøre det overordnede planlægningsgrundlag også være et nyttigt og nødvendigt instrument, når man fremover skal tage stilling til, hvilke problemer der kan forventes i forbindelse med en planlagt dræning. Samtidig vil resultaterne være nyttige og brugbare i forbindelse med landbrugsplanlægningen og recipientplanlægningen.

En række biologer har i samarbejde med Danmarks fiskeri- og havundersøgelser serskvandfiskerilaboratorium og miljøstyrelsens ferskvandslaboratorium gennemført en lang række undersøgelser i vandløb og i laboratoriet for at belyse, hvilke effekter okkerudledninger har på fisk, smådyr og plantevækst i vandløbene. Disse undersøgelser har givet klare sammenhænge mellem skadelige effekter og de koncentrationer af stoffer, som kommer ud i vandløbene ved okkerudledninger.

Der er således et godt udgangspunkt for, at jeg i overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens § 8 til vejledning for myndighederne kan fastsætte kvalitetskrav til overfladevand på dette område. Disse kvalitetskrav vil indgå i den amtskommunale recipientkvalitetsplanlægning.

Som led i forsøgsordningen er der afprøvet en række metoder til forhindring af ok-

kergener. Nogle af disse metoder er baseret på kalkning af jorden, andre på, at der foretages en rensning af drænvandet. Denne afprøvning er dels foretaget i forbindelse med konkrete drænprojekter, hvor der er ydet støtte til okkerbekæmpelse, dels ved specielt tilrettelagte eksperimentelle afprøvninger.

Det har vist sig, at den eneste metode, som for nærværende kan sikre okkerrensning med god effektivitet og sikkerhed, er anlæg til neutralisering og fældning af jernforbindelser ved hjælp af hydratkalk med efterfølgende bundfældningsanlæg. Disse anlæg er relativt kostbare og kræver daglig pasning.

Enkelte andre anlægstyper vil sandsynligvis kunne videreudvikles til at fungere tilfredsstillende. Disse metoder kan dog ikke anbefales i dag med rimelig sikkerhed.

Det har været et af hovedformålene med forsøgsordningen at hindre skadelige okkerudledninger fra drænprojekter, der er gennemført i forsøgsperioden. Dette er sket ved den pr. 1. juli 1981 etablerede midlertidige støtteordning, hvor staten yder fuld støtte til okkerforundersøgelser og okkerrensningsanlæg ved enkelte drænprojekter. Støtteordningen er for 5 jyske amtskommuner (Nordjylland, Viborg, Ringkøbing, Ribe og Sønderjylland) knyttet sammen med loven om tilskud til dræning og vanding, således at der ved alle dræninger, som er omfattet af ordningen, foretages en vurdering af, om der er behov for indgreb mod okkerudledning.

Det er lykkedes at etablere en administrativt praktisk ordning, der tillod en hurtig frasortering af det flertal af drænprojekter, der ikke kunne forventes at medføre okkergener i vandløb. Flertallet af landmændenes drænprojekter er således kun sinket ubetydeligt ved administrationen af ordningen.

Der er som følge af ordningen etableret 19 okkerrensningsanlæg, omfattende i alt 116 ha drænaireal. Dette svarer til 0,8 pct. af samtlige drænprojekter, der i forsøgsperioden er gennemført i de fem jyske amtskommuner. På grundlag af erfaringerne fra forsøgsperioden skønnes det, at der under forudsætning af samme drænaktivitet som hidtil vil være årlige drænonsker på ca. 1.000 ha inden for det ved kortlægningen afgrænsede okkerpotentielle område. Heraf vil der ligeledes på baggrund af erfaringerne fra forsøgsperioden være behov for indgreb mod okkergener på ca. 350 ha. Ved vurderingen af dette areal er